

एवं नराणां प्रकृतिः प्रदिष्टा
 यल्लक्षणज्ञाः प्रवदन्ति सत्त्वम् ॥ ११४ ॥
 इति प्रकृतिः ॥

शार्दूलहंससमद्विपगोपतीनां
 तुल्या भवन्ति गतिभिः शिखिनां च भूपाः ।
 येषां च शब्दरहितं स्तिमितं च यातं
 ते ऽपीश्वरा द्रुतपरिप्लुतगा दरिद्राः ॥ ११५ ॥
 इति गतिः ॥

श्रान्तस्य यानमशनं च बुभुक्षितस्य
 पानं तृषापारिगतस्य भयेषु रक्षा ।
 एतानि यस्य पुरुषस्य भवन्ति काले
 धन्यं वदन्ति खलु तं नरलक्षणज्ञाः ॥ ११६ ॥
 पुरुषलक्षणमुक्तमिदं मया
 मुनिमतान्यवलोक्य समासतः ।
 इदमधीत्य नरो नृपसम्मतो
 भवति सर्वजनस्य च वल्लभः ॥ ११७ ॥

इति श्रीवराहमिहिरकृतौ बृहत्संहितायां पुरुष-
 लक्षणं नामाष्टाषष्टितमो ऽध्यायः ॥ * ॥